

Εμπορικά καθεστώτα για αναπτυσσόμενες χώρες

Η πολιτική της ΕΕ για την ανάπτυξη τονίζει τη σημασία του εμπορίου και επικεντρώνεται στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας. Το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων προσφέρει σε ορισμένα προϊόντα που εισάγονται από αναπτυσσόμενες χώρες προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ. Οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης διασφαλίζουν μια προτιμησιακή εμπορική μεταχείριση για τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, ενώ το καθεστώς «Όλα εκτός από όπλα» ισχύει για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες. Τα συστήματα αυτά είναι σύμφωνα με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Νομική βάση

Η νομική βάση της κοινής εμπορικής πολιτικής (ΚΕΠ) είναι το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Το άρθρο 188 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι η συνήθης νομοθετική διαδικασία, που απαιτεί την έγκριση του Κοινοβουλίου, διέπει την εφαρμογή της ΚΕΠ.

Σύμφωνα με το άρθρο 218 της ΣΛΕΕ, απαιτείται η έγκριση του Κοινοβουλίου για τη σύναψη συμφωνιών διεθνούς εμπορίου όπως είναι οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ). Οι εξουσίες του Κοινοβουλίου έχουν αυξηθεί, όχι μόνο στο πλαίσιο της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, αλλά και μέσω της πρακτικής κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Η συνεχής δέσμευση για μεγαλύτερη διαφάνεια στις εμπορικές διαπραγματεύσεις οδήγησε τον Πρόεδρο της Επιτροπής, Jean-Claude Juncker, στην ομιλία του τον Σεπτέμβριο του 2017 για την κατάσταση της Ένωσης, να ανακοινώσει ότι όλες οι διαπραγματευτικές εντολές θα γνωστοποιούνται.

Εμπορική και η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ

Η ανακοίνωση του 2012 με τίτλο [«Εμπόριο, μεγέθυνση και ανάπτυξη: Η προσαρμογή της εμπορικής και επενδυτικής πολιτικής στις χώρες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας»](#) σηματοδότησε μια σημαντική αλλαγή στο πρότυπο της ΕΕ για «εμπόριο και ανάπτυξη». Η εν λόγω ανακοίνωση επιβεβαίωσε την τοποθέτηση του εμπορίου στο επίκεντρο των αναπτυξιακών στρατηγικών και παράλληλα υπογράμμισε την αυξανόμενη ανάγκη να υπάρξει διαφοροποίηση μεταξύ των αναπτυσσόμενων χωρών με στόχο την εστίαση σε εκείνες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας. Στόχευσε στην ενίσχυση των συνεργειών μεταξύ των εμπορικών και αναπτυξιακών πολιτικών, όπως για παράδειγμα μεταξύ της αρχής της ΕΕ για συνοχή της πολιτικής για την ανάπτυξη και της ανακοίνωσης του 2011 σχετικά με το πρόγραμμα δράσης για

αλλαγή^[1], και επανέλαβε επίσης ότι είναι σημαντικό να γίνονται σεβαστές οι θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε πολυμερές επίπεδο, η ΕΕ υποστηρίζει την αναπτυξιακή ατζέντα του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) που εγκρίθηκε στη Ντόχα το 2001. Τον Οκτώβριο του 2015 κύρωσε τη συμφωνία για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η οποία συνάφθηκε κατά την 9η Υπουργική Διάσκεψη του ΠΟΕ στο Μπαλί και είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις αναπτυσσόμενες και περικόλειστες χώρες. Κατά τη 10η Υπουργική Διάσκεψη του ΠΟΕ, η ΕΕ — μαζί με ορισμένα άλλα μέλη του ΠΟΕ — τάχθηκε ενεργά υπέρ της προώθησης άλλων ζητημάτων ενδιαφέροντος για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Ωστόσο, η απουσία αποτελεσμάτων κατά την 11η Υπουργική Διάσκεψη του ΠΟΕ στο Μπουένος Άιρες τον Δεκέμβριο του 2017 δεν οδήγησε σε θετικές εξελίξεις για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η πρωτοβουλία [«Βοήθεια για το Εμπόριο»](#), που δρομολογήθηκε τον Δεκέμβριο του 2005, κατά την υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ, αποτελεί συμπλήρωμα στην Αναπτυξιακή Ατζέντα της Ντόχα, και παρέχει βοήθεια για τη δημιουργία εμπορικών ικανοτήτων προκειμένου να δημιουργηθεί ανάπτυξη και να καταπολεμηθεί η φτώχεια. Το 2007 η ΕΕ ενέκρινε μια [στρατηγική](#) που έχει αναπροσαρμοστεί ώστε να είναι σύμφωνη με το [Θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών με ορίζοντα το 2030](#), την [Κοινή Αντίληψη της ΕΕ για την Ανάπτυξη](#) και τη [Συνολική Στρατηγική](#). Τον Ιούλιο του 2017 η Επιτροπή συνέταξε [έκθεση](#), την οποία ακολούθησε νέα [ανακοίνωση](#) τον Νοέμβριο του 2017. Το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά στις 11 Δεκεμβρίου 2017, το δε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οργάνωσε [δημόσια ακρόαση](#) τον Αύγουστο του 2017.

Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων

Ο κύριος στόχος του [Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων](#) (ΣΓΠ) είναι να διευκολύνει την πρόσβαση των αναπτυσσόμενων χωρών και εδαφών στην αγορά της ΕΕ μέσω της μείωσης των δασμών που επιβάλλονται στα εμπορεύματά τους. Αρχικά η ΕΕ χορήγησε μονομερείς δασμολογικές προτιμήσεις προκειμένου να προκύψουν πρόσθετα έσοδα από τις εξαγωγές για τις αναπτυσσόμενες χώρες, τα οποία θα μπορούσαν να επανεπενδυθούν για τη δική τους βιώσιμη ανάπτυξη. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του 2012^[2], το ΣΓΠ ήταν περισσότερο προσανατολισμένο προς τις χώρες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας — τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ) — με παράλληλη διατήρηση των τριών συνιστωσών του καθεστώτος. Μία από αυτές είναι το [γενικό](#) ΣΓΠ, μια αυτόνομη εμπορική ρύθμιση, μέσω της οποίας η ΕΕ παρέχει σε ορισμένα ξένα εμπορεύματα μη αμοιβαία προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ υπό τη μορφή μειωμένων ή μηδενικών δασμών. Η δεύτερη συνιστώσα, το [\(ΣΓΠ+\)](#) είναι ένα ειδικό καθεστώς κινήτρων που προσφέρει δασμολογικές μειώσεις σε ευάλωτες χώρες οι οποίες έχουν κυρώσει και εφαρμόζουν διεθνείς συμβάσεις σχετικά με τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, το περιβάλλον και τη χρηστή διακυβέρνηση. Η τρίτη συνιστώσα είναι η πρωτοβουλία [«Όλα Εκτός από Όπλα»](#) (ΟΕΟ)

[1]«Αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή» (COM(2011) 0637).

[2]Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 732/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 303 της 31.10.2012, σ. 1).

η οποία εγγυάται την αδασμολόγητη και χωρίς ποσοστώσεις πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ για όλα τα προϊόντα, εκτός από τα όπλα και τα πυρομαχικά, για τις 48 ΛΑΧ.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το «γενικό» ΣΓΠ — το οποίο μειώνει τους δασμούς για περίπου 66% όλων των δασμολογικών κλάσεων — έγιναν πιο αυστηρές, προκειμένου να συμπεριληφθούν μόνον οι πιο ευάλωτες αναπτυσσόμενες χώρες χαμηλού και χαμηλότερου μέσου εισοδήματος. Κατά συνέπεια, η ομάδα των δικαιούχων χωρών μειώθηκε σημαντικά από 176 σε 23 κατά τη διάρκεια της περιόδου 2016-2017 και περιελάμβανε 16 χώρες το 2019, οι δε χώρες που έχουν καταταχθεί από την Παγκόσμια Τράπεζα ως χώρες υψηλού εισοδήματος ή χώρες υψηλότερου μέσου εισοδήματος εξαιρέθηκαν σταδιακά από το σύστημα.

Το ΣΓΠ+, δηλ. το ειδικό καθεστώς για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση, προβλέπει μηδενικούς δασμούς για περίπου 66% όλων των δασμολογικών κλάσεων που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του γενικού ΣΓΠ όσον αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες που θεωρούνται ευάλωτες. Αυτό εξαρτάται από την κύρωση και εφαρμογή εκ μέρους των χωρών 27 διεθνών συμβάσεων που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων βασικών συμβάσεων για τα δικαιώματα του ανθρώπου, συμβάσεων για τα εργασιακά δικαιώματα, ορισμένων συμβάσεων που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και συμβάσεων που αφορούν την καταπολέμηση της παράνομης παρασκευής και εμπορίας ναρκωτικών. Η μη τήρηση αυτών των απαιτήσεων έχει ως συνέπεια την αναστολή των δασμολογικών προτιμήσεων. Ο κατάλογος των δικαιούχων περιλαμβάνει οκτώ χώρες. Αυτά τα δύο καθεστώτα ΣΓΠ θα ισχύουν μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023.

Η πρωτοβουλία ΟΕΟ παρέχει επ' αόριστον αδασμολόγητη πρόσβαση χωρίς ποσοστώσεις για όλα τα προϊόντα, εκτός από τα όπλα και τα πυρομαχικά που εισάγονται από τις 48 ΛΑΧ. Από αυτές οι 34 είναι χώρες της Αφρικής, οι 10 της Ασίας, οι 5 του Ειρηνικού και 1 χώρα βρίσκεται στην Καραϊβική (Αϊτή). Όλες οι χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) με την ΕΕ παύουν αυτόματα να απολαμβάνουν προτιμησιακή μεταχείριση, ανεξάρτητα από το επίπεδο ανάπτυξής τους.

Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης

Οι ΣΟΕΣ κατέστησαν τα κύρια μέσα για την προώθηση του εμπορίου μεταξύ της ΕΕ και των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού στο πλαίσιο της συμφωνίας του Κοτονού του 2000. Αποτελούν τα θεμέλια των εμπορικών σχέσεων ΕΕ-ΑΚΕ, έναν από τους τρεις πυλώνες της συμφωνίας, και είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να είναι συμβατές με του κανόνες του ΠΟΕ. Πρόκειται σταδιακά να αντικαταστήσουν το μονομερές σύστημα εμπορικών προτιμήσεων της ΕΕ.

Κατά την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τις ΣΟΕΣ το 2002, αναμενόταν ότι αυτές θα είχαν ολοκληρωθεί έως το 2008. Δεδομένου ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης απαίτησε πολύ περισσότερο χρόνο από τον αναμενόμενο, η ΕΕ εξέδωσε κανονισμό για την πρόσβαση στην αγορά προκειμένου να εξασφαλιστούν προσωρινές ρυθμίσεις για την πρόσβαση στην αγορά έως το 2014, στη συνέχεια δε δόθηκε διετής παράταση — έως ότου συναφθούν, υπογραφούν και κυρωθούν οι ΣΟΕΣ. Η διαδικασία αυτή δεν απέφερε τη σκοπούμενη περιφερειακή διάσταση, δεδομένου ότι, λίγο πριν από

την ημερομηνία λήξης της ισχύος του κανονισμού για την πρόσβαση στην αγορά (1 Οκτωβρίου 2016), μόνο οι χώρες δύο περιφερειών είχαν υπογράψει μια ΣΟΕΣ — που δεν έχει ακόμα κυρωθεί — και μόνο μία περιφερειακή ΣΟΕΣ είχε τεθεί σε ισχύ. Ακόμα και εάν η συμφωνία του Κοτονού λήξει τον Φεβρουάριο του 2020, οι ΣΟΕΣ θα διατηρηθούν και θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στις εταιρικές σχέσεις μετά το Κοτονού.

Τρέχουσα κατάσταση[3]

Η ΣΟΕΣ με το [Φόρουμ της Καραϊβικής](#) (Cariforum) ήταν η πρώτη περιφερειακή συμφωνία που υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2008, και εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο στις 25 Μαρτίου 2009. Σήμερα είναι σε ισχύ προσωρινά, τα δε κοινά θεσμικά όργανα της ΣΟΕΣ συνεδριάζουν τακτικά από το 2010. Αναθεωρήθηκε για πρώτη φορά το 2015 και η τελευταία συνεδρίαση των κοινών θεσμικών οργάνων πραγματοποιήθηκε στο Κάστρις της Αγίας Λουκίας τον Δεκέμβριο του 2018, το δε Κοινό Συμβούλιο Υπουργών θα συνεδριάσει στα τέλη του 2019 ή στις αρχές του 2020.

[Δυτική Αφρική](#): Οι διαπραγματεύσεις για μια περιφερειακή ΣΟΕΣ μεταξύ της ΕΕ και 16 χωρών της Δυτικής Αφρικής ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2014 και το κείμενο μονογραφήθηκε στις 30 Ιουνίου 2014. Το κείμενο εγκρίθηκε από τους αρχηγούς κρατών της Οικονομικής Κοινότητας Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS) στις 10 Ιουλίου 2014. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και 15 χώρες της Δυτικής Αφρικής, εκτός από τη Νιγηρία, έχουν υπογράψει τη ΣΟΕΣ. Στις 9 Αυγούστου 2017 η Μαυριτανία και η ECOWAS υπέγραψαν συμφωνία σύνδεσης που καθορίζει τη συμμετοχή της χώρας στην εμπορική πολιτική της ECOWAS, συμπεριλαμβανομένης της ΣΟΕΣ. Εν τω μεταξύ, η Ακτή Ελεφαντοστού και η Γκάνα υπέγραψαν διμερείς «ενδιάμεσες» ΣΟΕΣ στις 26 Νοεμβρίου 2008 και τις 28 Ιουλίου 2016 αντίστοιχα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του την 1η Δεκεμβρίου 2016 και αμφότερες οι ενδιάμεσες συμφωνίες εφαρμόζονται προσωρινά. Οι πιο πρόσφατες συνεδριάσεις της κοινής επιτροπής της ενδιάμεσης ΣΟΕΣ με την Ακτή Ελεφαντοστού και την Γκάνα πραγματοποιήθηκαν στο Αμππιτζάν τον Μάρτιο του 2018 και στην Άκκρα τον Ιανουάριο του 2018 αντίστοιχα. Οι επόμενες συνεδριάσεις θα πραγματοποιηθούν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019.

[Κεντρική Αφρική](#): Το Καμερούν είναι η μόνη χώρα της Κεντρικής Αφρικής που υπέγραψε τη ΣΟΕΣ με την ΕΕ, στις 15 Ιανουαρίου 2009. Το Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του τον Ιούνιο του 2013. Τον Ιούλιο του 2014 το Κοινοβούλιο του Καμερούν επικύρωσε τη συμφωνία, η οποία τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή στις 4 Αυγούστου 2014. Η τέταρτη συνεδρίαση της επιτροπής ΣΟΕΣ πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2019 στη Γιαουντέ του Καμερούν, ενώ η επόμενη έχει προγραμματιστεί για τον Δεκέμβριο του 2019 στις Βρυξέλλες. Εν τω μεταξύ, οι επαφές μεταξύ χωρών της περιοχής αυτής και της ΕΕ σχετικά με την προσχώρηση και άλλων χωρών της Κεντρικής Αφρικής συνεχίζονται, χωρίς ωστόσο να έχει υπογραφεί μέχρι σήμερα περιφερειακή ΣΟΕΣ.

[Ανατολική και Μεσημβρινή Αφρική](#) (AMA): Το 2009 τέσσερις χώρες της περιφέρειας (ο Μαυρίκιος, οι Σεϋχέλλες, η Ζιμπάμπουε και η Μαδαγασκάρη) υπέγραψαν μια ΣΟΕΣ που έχει τεθεί σε προσωρινή εφαρμογή από τις 14 Μαΐου 2012. Το Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του στις 17 Ιανουαρίου 2013. Η συμφωνία είναι ανοιχτή σε άλλες χώρες και οι Κομόρες την υπέγραψαν τον Ιούλιο του 2017. Έχουν πραγματοποιηθεί επτά συνεδριάσεις της επιτροπής ενδιάμεσης ΣΟΕΣ AMA-ΕΕ. Η πλέον πρόσφατη

πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2019 στις Βρυξέλλες, ενώ η επόμενη έχει προγραμματιστεί για τα τέλη του 2019 στις Σεϋχέλλες.

[Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής](#) (ΚΑΑ): Στις 16 Οκτωβρίου 2014 ολοκληρώθηκαν επιτυχώς οι διαπραγματεύσεις για την περιφερειακή ΣΟΕΣ. Την 1η Σεπτεμβρίου 2016 η Κένυα και η Ρουάντα, όπως και η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, υπέγραψαν τη ΣΟΕΣ. Η διαδικασία κύρωσης με την Κένυα και τη Ρουάντα βρίσκεται σε εξέλιξη. Η Ουγκάντα και το Μπουρούντι εξετάζουν το ενδεχόμενο να υπογράψουν τη ΣΟΕΣ. Στις 11 Νοεμβρίου 2016 οι βουλευτές του Κοινοβουλίου της Τανζανίας δυστυχώς καταψήφισαν την κύρωση της ΣΟΕΣ. Τον Φεβρουάριο του 2019 η ΚΑΑ συμφώνησε να διεξαγάγει περαιτέρω συζητήσεις με την ΕΕ για θέματα που απασχολούν ορισμένα κράτη μέλη της ΚΑΑ.

[Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής](#) (ΚΑΜΑ): Μετά από διαπραγματεύσεις δέκα ετών, οι διαπραγματεύσεις για την ΣΟΕΣ ολοκληρώθηκαν επιτυχώς τον Ιούλιο του 2014. Η συμφωνία υπογράφηκε τον Ιούνιο του 2016 από την ΕΕ και την ομάδα ΣΟΕΣ της ΚΑΜΑ, στην οποία συμμετέχουν έξι από τα 15 μέλη της ΚΑΜΑ (Μποτσουάνα, Λεσότο, Μοζαμβίκη, Ναμίμπια, Σουαζιλάνδη και Νότια Αφρική), και τέθηκε προσωρινά σε ισχύ τον Οκτώβριο του 2016, αφού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε δώσει τη έγκρισή του τον Σεπτέμβριο του 2016. Η Μοζαμβίκη επικύρωσε τη συμφωνία τον Απρίλιο του 2017. Η Αγκόλα διατηρεί καθεστώς παρατηρητή και μπορεί να προσχωρήσει στη συμφωνία στο μέλλον. Η πρώτη συνεδρίαση της κοινής επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης (ΕΕΑ) πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2017 και η δεύτερη συνεδρίαση τον Οκτώβριο του 2017. Μια τρίτη συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018. Μετά την προσωρινή έναρξη ισχύος της συμφωνίας, τα μέρη εξέτασαν ζητήματα εφαρμογής, μεταξύ άλλων σχετικά με την παρακολούθηση και συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών και με το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας. Το κοινό συμβούλιο συνεδρίασε για πρώτη φορά τον Φεβρουάριο του 2019, στο Κέιπ Τάουν της Νότιας Αφρικής, και ενέκρινε το [θεσμικό πλαίσιο](#) της ΣΟΕΣ.

[Ειρηνικός](#): Η ΣΟΕΣ υπογράφηκε από την ΕΕ και την Παπούα-Νέα Γουινέα (ΠΝΓ) τον Ιούλιο του 2009 και από τα Φίτζι τον Δεκέμβριο του 2009. Το Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του τον Ιανουάριο του 2011. Το Κοινοβούλιο της ΠΝΓ επικύρωσε τη ΣΟΕΣ τον Μάιο του 2011 και τον Ιούλιο του 2014 τα Φίτζι αποφάσισαν να ξεκινήσουν να εφαρμόζουν προσωρινά τη ΣΟΕΣ. Τον Ιούλιο του 2018 η Τόνγκα εξέφρασε την πρόθεσή της να προσχωρήσει στη ΣΟΕΣ. Οι διαπραγματεύσεις με τις Νήσους Σολομώντος βρίσκονται σε εξέλιξη, η δε Σαμόα ολοκλήρωσε πρόσφατα τη διαδικασία προσχώρησής της στη ΣΟΕΣ — η οποία εφαρμόζεται σε προσωρινή βάση από τον Δεκέμβριο του 2018. Έχουν λάβει χώρα έξι συνεδριάσεις της επιτροπής εμπορίου της ενδιάμεσης ΣΟΕΣ ΕΕ-Ειρηνικού: τον Απρίλιο του 2011 και τον Φεβρουάριο του 2012 στο Πορτ Μόρεσμπι και τον Ιούλιο του 2013, τον Ιούνιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2017 στις Βρυξέλλες. Η τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής εμπορίου πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 στις Βρυξέλλες, ενώ η επόμενη συνεδρίαση έχει προγραμματιστεί για τα μέσα του 2019.

Gonzalo Urbina Treviño

